Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một tờ (Hà-nội và các tỉnh, các sở)	Người đưa tận nhà	Chỉ có Hải-phòng	Hải-dương và Kiến-an	Phát tận nhà Hải-dương và Hải-phòng	Ngoại-quốc
Một năm.	6 $ 00	6 $ 36	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Các làng và						
Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 50	4 . 50
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	2 . 25
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	0 . 75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỰC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au cent. mètre de hauteur, sur 0 m 068 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Deuxième dans la 4me page. . . . 2 $ le ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Nông-nghiệp đời nay với nông-nghiệp đời xưa

Nước ta là một nước chỉ sống về nghề nông. Nghề nông có chắn hưng, thì sinh kế của người mình mới mong sung-đu được. Gần đây nhân những nhà kiến thức, không ai là bàn đến cái vấn-đề kinh-tế trong nước mà không chú trọng về sự nông-nghiệp cải-lương. Thế nào là cải-lương nông-nghiệp ? Nghĩa là đổi cái cách-thức làm ruộng đời trước mà thay lấy cái cách-thức làm ruộng đời bây giờ. Cách thức làm ruộng bây giờ với cách-thức làm ruộng đời xưa khác nhau nhiều lắm, đại-khái tôm lại có mấy điều cốt yếu như sau này :

1° Nông-nghiệp đời xưa là theo cái cách thức phác lậu, mà nông-nghiệp đời nay là theo cái cách thức khoa-học. Những nhà làm ruộng ngày xưa giữ cái khuôn sáo di-truyền tự đời thượng-cổ ; phàm những cái tri-thức của nhà nông như lựa giống thế nào là tinh, bón phân thế nào là đúng, khí-hậu thế nào là hợp-thổ nghi thế nào là tra, sương nắng làm sao mà phòng, hoàng-trùng làm sao mà trị, u-u minh-minh, không hiểu gì cả ; cho nên chẳng những không làm hết được địa-lợi, mà thường-thường địa-lực vì thế mà hao tổn cũng nhiều. Những nhà làm ruộng đời nay không những là trọng kinh nghiệm mà lại gồm trọng học-lý ; biết lợi dụng những cái nguyên-lý về vật lý học, thiên-văn học, hóa-học để phát-minh được, mà thực hành ra việc trồng tỉa của mình ; như đất nào thì phải trồng thứ cây nào, cây nào thì nên bón thứ phân nào, nông-chủng làm sao cho thêm tốt, địa-lực làm sao cho thêm màu, làm sao khỏi sương nắng hư, làm sao khỏi hoàng-trùng hại, đều theo cái phương-pháp khoa-học, mà một ngày một suy nghiệm mãi cho được nhiều điều mới là thêm ra. Khoa học càng tiến-bộ thì nông-nghiệp cũng càng tiến bộ theo ; không phải như nông-nghiệp đời xưa, thủ cựu an thường, chẳng thấy bao giờ khác bao giờ cả.

2° Nông-nghiệp đời xưa là thuộc về chế-độ lạc-hậu, mà nông-nghiệp đời nay là thuộc về chế-độ tự-bản. Ngày xưa cơ-khí chưa phát-minh, nhà nông tư-bản có chừng, tay làm chân bùn, cày sâu cuốc bẫm, một mình lao lực không đủ, thì chỉ có người nhà mình ra sức cùng làm, lấy nước mắt bỏ-hôi mà đổi lấy sợi-tơ bông lúa. Những nhà làm ruộng đời nay, cày có máy cày, cắt có máy cắt, đập có máy đập, xay có máy xay, nuôi súc vật thì trường sở làm thật tinh tươm, chứa thóc lúa thì kho-tàng làm thật kiên-cố, cái tư-bản kinh-doanh nông-nghiệp so với đời trước hơn kẻ gấp mười gấp trăm ; những ruộng đất hoang nhàn nhờ thế mới có thể khai khẩn một lúc được hàng nghìn hàng muôn mẫu trở lên ; tư bản càng nhiều thì thu-hoạch lại càng được càng nhiều ; không phải như nông-nghiệp đời xưa, chỉ lấy cái sức lao-động của một nhà, làm được chừng nào thì làm, dù có muốn mở mang to-tát cũng không thể sao được.

3° Nông-nghiệp đời xưa là cái kế tự cấp, mà nông-nghiệp đời nay là cái kế doanh nghiệp. Những nhà làm ruộng ngày xưa, làm lấy lúa mà ăn, dệt lấy vải mà mặc, cắt lấy nhà mà ở, nhất-thiết những vật-phẩm nhật dụng đều tự chân tay mình làm ra, ít có cái phải mua ở nơi khác ; mà nông-sản thu hoạch được phần nhiều cũng để trong nhà nhu dụng, không bán đi nơi khác bao nhiêu. Cái mục-đích làm ruộng là cốt mưu sự ỷ thực trong một nhà được no đủ phù-phê, chứ không cốt để giao dịch với ngoài mà thủ lợi ; cho nên vật-giá cao hạ, thị trường rộng hẹp, ít có khi ảnh hưởng đến nhà nông. Đời nay là đời giao-thông, hàng-hóa xứ nọ vận tải đến xứ kia, bốn biển như liền đường, năm châu như một chợ. Những nhà làm ruộng không chỉ cần chú ý đến cái sự nhu dụng trong nhà mà cốt tính làm sao cho thu được hậu lợi ; cho nên phàm những vật trồng tỉa, tất phải xem cái tính chất ruộng đất, xét cái tình hình thị-trường, thứ nào trồng ở đất mình có lợi hơn, thứ nào bán ra thị-trường được giá-hơn, lựa giống mà trồng, tùy nơi mà bán ; không phải như nông-nghiệp đời xưa, không tính đến cái đường nông sản tiêu-thụ thế nào, chỉ thứ nào thường ăn dùng đến thì trồng, mà thứ nào không ăn dùng đến thì bỏ.

Nước mình cũng là một nước tiến-tiến về nghề nông, mà nghề nông của mình, mấy ngàn năm nay không thấy thay đổi chút nào cả, ngồi nhìn cho nông nghiệp người ta mỗi ngày mỗi thêm tân-tới, mà mình cứ dành chịu kém thua. Và lại một nước ruộng đất còn rộng, nhân công còn rẻ như nước mình, thật có cái địa-vị cung cấp nông-sản cho thị-trường thế-giới được, chỉ vì không biết cải-lương, vẫn giữ cái cách thức phác-lậu, mà không theo cái cách-thức khoa-học, nên mùa-màng không mấy khi khỏi tổn hại, có làm mà thường chẳng có ăn ; vẫn là cái kế tự-cấp, mà không phải là cái kế-doanh-nghiệp, thuộc về cái chế-độ tư bản thì ít, mà thuộc về cái chế-độ lạc-lực thì nhiều, nên ruộng hoang còn quá nửa mà không đủ sức mở-mang, những nông sản trong nước thâu - xuất ngoại-dương, trừ một thứ gạo ngoại giá không có mấy thứ bán được thật nhiều, mà nông-sản của mình, đổi với ngoài mậu-dịch thường không được hợp với thị tình, khó bán và thường phải chịu bán giá rẻ. Trình-độ sinh hoạt của nông-dân mình càng ngày càng thấp kém, sinh-kế trong xã-hội chưa biết đến ngày nào có cơ phát-đạt lên. Cái vấn-đề cải-lương nông nghiệp ở nước ta bây giờ thật không thể hoãn được nữa. Xin những người có chí về nông-nghiệp ta cố lên.

P.

ÂU CHÂU BIẾN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 31 Août 1922

Tàu đâm

Vì gió bão một chiếc tuần dương-hạm Nhật-bản bị đâm ở bờ bể Kamtchatka. 300 người chết còn 16 người cứu được.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 1er Septembre 1922

Việc đình công ở Havre

Trong số thợ thuyền đình công được một phần chia tư đã trở lề làm việc.

Quốc-vương nước Ba-tư tại Paris

Quốc vương nước Ba-tư đã tới Paris, ngày hôm thứ ba.

Gió bão ở Pháp

Đương lúc gió bão dữ dội, cái thuyền *Amiral de Maigret* ra bể cứu một tàu đánh cá đương bị đắm mà cứu được tất cả thủy-thủ.

Nước Ý và nước Áo

Báo *Temps* nói ở Rome có tin gửi đến nói rằng ngày hôm thứ tư M. Schuller, là một nhà giám-định nước Áo, M. Paratore, và M. Conterini là đại-biểu nước Ý hội-ngị với nhau đã ấn-định xong mọi việc. Cứ theo như lời chánh-phủ nước Ý lại cáo, thì M. Paratore đã thu thập được đủ chứng cớ để xem xét, cái vấn đề nước Áo rõ. Ông sẽ đem mọi lẽ trần thuyết tại lòa nội-các. Trước khi M. Schuller từ Rome trở về nước Áo, thì ông lại sẽ thương nghị với chánh phủ nước Ý về các vấn đề thương mại nữa.

Việc nước Hy-lạp

Quan ngoại vụ bộ thượng-thư nước Hy-lạp có bá cáo rằng cái tin mấy tờ báo đăng rằng các quan võ Đại pháp cầm quân linh Thổ nhĩ-kỳ và có dự vào những cuộc chiến tranh trong không trang là một tin đồn sai. Chánh-phủ Hy-lạp bá cáo ngay ngày hôm qua Đại-sứ nước Pháp phản đối về việc ấy.

Theo như lời báo *Débats* thì các báo-quán công-kích kịch liệt tướng Hadjinosti quản đốc đạo quân ở Smyrne. Các báo-quán trách tướng ấy về những trận thất-bại mới rồi, và xin đem tướng Bousdasi thay cho tướng ấy.

Ở Smyrne có tin đồn nói rằng một chiếc tuần-dương-hạm nước Hy-lạp có bắt một chiếc tàu nước Anh đương chở khí giới bán lậu cho Thổ-nhĩ-kỳ. Chiếc tàu ấy đã bị giải đến Chio.

Cuộc hội nghị luật pháp Liệt quốc

Cuộc hội-nghị luật-pháp liệt-quốc ở Buenos Ayres đã làm xong công việc, Hội-đồng bổ khoản viên đại-biểu nước Bolivie xin nhượng cho nước ấy một giải đất thông đường ra ngoài bể, mà nước ấy đã bị mất trong buổi chiến tranh ở Thái-bình-dương ngày trước. Chánh phủ Bolivie định đem việc ấy kêu với hội Vạn-quốc.

Cuộc bay ở nước Chili

Tin Valparaiso. — Hai phi-hành-gia nước Chili đã bay qua núi Andes. Bay cao tới sáu nghìn thước, thì han-thử-biểu đo được 15 độ dưới zéro. Nhân trời mưa gió, nên các phi-hành-gia định đi từ Santiago đến Rio de Janeiro, phải đỗ ở Rendoza.

Hội-đồng Bồi-thường

M. Dubois là hội-trưởng hội-đồng Bồi-thường đã hội-nghị với quan Poincaré hồi 15 giờ. Hồi 18 giờ thì đặt cuộc hội-nghị công.

TIN TRUNG-HOA

Ngày 26 Août

Việc Nội-các

Tào Ngỗ có ý phản đối tòa Nội-các mới, Vương-sủng-Huệ thấy thế cố từ không nhận Đại-lý Nội-các Lu-Tin. Cao lãng-Uất cũng điện xin từ chức. Lê-nguyên Hồng định đợi Vương-chi-Tường đi bảo định về xem ý Tào Ngỗ thế nào mới quyết.

Việc Quảng-đông

Trần-quỳnh-Như về Quảng châu đình nhận chức tỉnh trưởng Quảng-đông, vì Giép-Cổ nhất định bổ tỉnh thành đi. Trần sợ tỉnh-thành về chủ phải về đó điều-đình việc ấy (Giép-Cổ với Ngụy-bang-Bình (hai người đều là quân quan Quảng-châu) không hòa. Ngụy đã xoắt quân đội đi trước, Giép không tự an cũng định kéo quân đi nơi khác.

Việc Đông-tam tỉnh

Trương-tác-Lâm xúi những nghị-viên Đông-tam tỉnh tuyên-bố tự trị, Trương hết sức chỉnh-đốn nội chính Đông tam tỉnh, mở thêm quân nhiều lắm, khi-giới lương-thực cũng trù bị cực đủ đắp con đường xe bòa tự Paọung-thiên đến Hải-long, đào rộng con sông Tung-hoa và sông Liêu-hưng lại đương trù biện trường đại-học Đông-tam-tỉnh.

Máy-bay dùng trong cuộc vận-tải

(Tiếp theo)

Những đường máy bay hiện nay đã tổ-chức thành thuộc, thì trước hết hãy kể đường Paris đi Londres (375 kms) thuộc về hai hãng Grands Express aériens và Messagéries aériennes ; cả dọc đường không ghé đâu cả, tốc-lực một giờ độ 140 kms đi mất độ hai giờ rưỡi đồng-hồ, tính ra thì đi mau hơn các đường thủy được 5 giờ. Đường thứ hai là đi từ Paris sang Amsterdam, ghé Bruxelles và Rotterdam đường dài 440 km, của Hội Farman và hãng Messageries aériennes, tất cả ghé hai nơi, hành-trình độ 4 giờ rưỡi, đi mau hơn cả đường bể 5 giờ. Đường thứ ba là đường Pháp sang Nga (1040 kms) đi từ Paris sang Strasbourg, qua Pragues rồi tới Varsovie thuộc về hãng Sté France Roumaine tốc-lực bay một giờ 115 kms, đi tất cả mất 12 giờ đi sớm hơn các đường khác được 13 giờ. — Bốn là đường Toulouse đi Casablanca (1850 kms) qua Barcelone, Alicante, Malaga, Rabat, thuộc về hãng Latécoère. — Đường này xa quá, nên máy chạy chậm, một giờ bay có 60 kms, đi tất cả mất 31 giờ, thế thì đi nhanh hơn các đường khác được 70 giờ. — Năm là đường Paris đi Lausanne (420 kms) của hãng Grands Express aériens, đi có 3 giờ rưỡi, sớm hơn các đường bộ-hành được 6 giờ rưỡi. — Sáu là đường Bordeaux đi Montpellier (420 kms) của hãng Ernoui, đi có 3 giờ rưỡi, nhanh hơn bộ-hành 4 giờ rưỡi. — Bảy là đường Antilles đi Ajaccio. — Tám nữa là hãng Cie des Transports aériens Guyanais, đi St Laurent du Maroni, đường toàn bằng máy bay mặt nước (hydravions) Tàu dịch là thủy-phi-cơ, nghĩa là thứ máy bay này tay cũng bay như các máy khác, song khi lên lên xuống ở mặt nước cả, lúc đỗ thì nổi.

Chương-trình Pháp định trong năm nay những vẫn đề này :

1· Lập thêm đường chạy đêm từ Paris sang Londres ;

2· Khởi sự đường Paris đi Constantinople qua Vienne, Budapest, Belgrade và Bucarest ;

3· Ngày nào cũng có máy đi từ Paris sang Lausanne ;

4· Trong một tuần lễ có bốn kỳ đi từ Toulouse sang Casablanca ;

5· Khởi sự đường Bordeaux đi Gênes ;

6 Khởi sự đường Antibes đi Tunis ;

7· Khánh-thành đường Paris đi Alger.

Cái kết-quả các cuộc máy bay của Pháp trong năm 1921 trước thì như sau này :

Gồm những chuyến đã bay thì được là 2.350.705 kilomètres mà tính ra thì đi gần được sáu chục vòng quanh trái đất tất cả là 6.221 chuyến ; những hành-khách đến năm chỉ cuối 10.336 người ; những hàng hóa 166.190 tấn ; các thư từ của Bưu-chính 9 181 tấn ; số máy bay là 263 cái, người coi máy hơn 100 người. Nay cứ nói riêng về hãng Cie Navigation Aérienne thì đi 800 chuyến mà chỉ có một chuyến làm nguy thôi.

Tất cả những người bị hại là 11 người : 6 người cầm máy và 5 hành khách.

Những người bị thương là sáu người : 3 người cầm máy và 3 hành khách. Những khi tai nạn xảy ra tất cả là 40 lần, lược ra sau này :

a) Vỏ cỗ bị hại hai chuyến : 3 người cầm máy chết và hai bộ máy hư.

b) Vì cầm lái sai, 12 chuyến : chết 1 người cầm máy và 4 hành-khách ; sáu bộ máy hư nát, sáu bộ hỏng.

c) Vì máy hỏng và lái sai hai chuyến : chết hai người cầm lái và hai bộ máy hây-hiệt.

d) Vì khí trời ba chuyến : 1 người cầm máy và hai hành-khách chết ; hai bộ máy nát và một bộ liệt.

e) Hai máy ở đất lên chạm nhau, không chết người, hai bộ máy hỏng ;

f) Vì tài lực người cầm lái không đủ tư-cách một chuyến máy nát mà thôi.

g) Vì máy tự nhiên không chạy tại không-trung 17 chuyến : hai người coi máy và 3 người - khách bị thương ; 11 bộ máy tan nát, 6 bộ hơi hỏng ;

h) Vì hành-khách không có ý-tứ : một chuyến.

Tất cả chỉ có hai cỗ can-bộ hay rơi xuống là máy bị hư không chạy và lái sai mà thôi, thì có thể lấy đó mà làm chứng rằng đường vận tải không trung cũng là cần lắm.

Ấy là ở Pháp, nay ta thuật sang chuyện nước Anh, Đức Bỉ và Mỹ. Từ tháng tư cho tới tháng chín năm 1921, tại Anh một ngày có hai chuyến từ Luân-đôn sang Paris, tất cả đã chở được 4000 hành-khách và 11 tấn hàng, của máy hãng Handley Page và Cie Instone Air Line. Từ 30 Septembre 1320 cho tới 30 Septembre 1921, tiền thu được 512.000 livres sterlings mà chi tiêu mất 278.131 vậy. Phần nhiều là giao dịch với Pháp, nên trong kỳ đó, thơ từ ở Paris sang Luân-đôn 102.240 cái và ở Luân đôn sang Paris 63.340 cái.

Ở Bỉ cũng có đường từ Bruxelles đi Luân-đôn, trong kỳ đó tất cả cũng chở được hơn 2700 khách và 14 tấn hàng.

Ở Hà lan có mấy đường từ Amsterdam đi Luân-đôn và Amsterdam đi Paris, của hãng Royale Aérienne ; đã bay được 10.0 chuyến, chở 511 hành-khách, 30. 856 kilos hàng và 1395 kilos thơ và đồ Bưu-chính.

Đức tất cả linh-tinh có đến chín mười chuyến, cộng lại thì dài tới 3.098 kilomètres. Tất cả các cuộc bay đã tới 650. 000 kms, chở 18. 152 kilos thơ và nhật-trình, 9.940 kilos hàng bưu-điện và 2900 hành khách.

Ở Mỹ thì khuynh - hướng nhiều nhất về việc bưu-chính, từ 30 Juin 1921, chỉ có đường Nữa-ước đi San-Francisco, còn những đường khác thì đã bỏ cả, đường đó đi 8. 623 kms. Trong một ngày đi về có 31 cái máy với 43 người cầm-máy, các người làm công việc khác tới 436 người ; ngày các lương công phát mất 787. 820 dollars. Các nhà chứa máy có 15 nhà và những máy phòng-bị có đủ 50 cái. Những thơ chở từ 1er Juillet tới 30 Septembre 1921 là 10. 014. 230 cái. — Số tổng Kê các sự tai vạ như sau này :

Năm 1918, hai người lái chết, 1 bộ máy hư

« 1919, sáu « « 1 «
« 1920, mười ba « « 4 «
« 1921, trong 5 tháng có 1 người bị hại mà thôi.

Tính ra từ trước tới sau, tất cả các cuộc bay ở Mỹ thì đã chở tới 1. 250. 000 kilos thơ với đồ 100.000.000 cái.

Nam-châm thuật.

TỰ DO DIỄN ĐÀN

Bàn về sự giá-thú

Sự hôn-giá có ảnh-hưởng cho người con gái những gì, si chẳng biết rằng nước ta là một nước theo phong-tục nước Tàu đã mấy ngàn năm nay, mà cái phong-tục ấy nó hình như đã tiêm-nhiễm vào trong tri-não người mình, rửa làm sao cũng chẳng sạch. Đã đành rằng nước nào cũng vậy, đủ cường-thịnh, hay suy-bại, văn-minh hay hủ lậu, trong phong-tục cũng có nhiều điều hay khiến cho dân nước khác đều hoan-nghênh cho là một cái chánh-sách được hoàn-toàn cực-điểm. Như trong một nước chẳng kể chi những phong-tục hay ấy, thế nào là chẳng có một vài điều dở của phái chính-đốn lại. Phàm người con gái nào khi xuất giá tòng phu là lúc phải rẽ gánh vác việc nhà chồng, thì trăm sự cũng là nhờ cái tinh thần dức của người đàn ông cũng là cái hạnh-phúc của gia-đình ấy ; ngoại giả chẳng còn điều gì đáng kì vọng hơn nữa. Ôi ! ngờ đâu người chẳng lại ra lòng ghê ích, ra dạ thờ ơ ; nói những điều đê-mạt, thậm chí có khi lại rập tiếu với họ, để cố tình mà ruồng rẫy, đó chẳng qua chẳng tại bố mẹ bắt ép con mình, cho nên nó sợ mà phải ưng thuận, nào trong lòng có tình ý gì đâu. Cũng bởi lẽ đó cho nên tình cảnh trong gia-đình thường gặp phải nhiều nỗi éo le, nhiều điều tai chướng chẳng lúc nào là không điều nọ tiếng kia. Gia-đình gặp lúc suy biến như thế chẳng mấy lúc mà tan hoang. Ôi ! đàn bà thường hay đa-cảm, đa-sầu mà lại gặp tình cảnh đáng thương tâm như thế thì chịu sao cho nổi ; mà chẳng phải sắt ư ?

Khi ấy trong tâm chỉ dằng dặc chất phiền-não, còn có cái gì là thú nữa ?... Cảnh tượng như thế khiến cho lòng sắt đá cũng phải chạnh niềm chua xót, chan mấy ủ đời mà trách bố mẹ xe duyên cho đời lứa chẳng xem xét kỹ, hóa cho nên cơ sự nhường này ! Đó là chẳng qua bởi lòng tà-dục của bố mẹ mình. Thấy nhà người ta giàu sang phú quí, liền xe xoắng ngựa mà đem lòng ao ước ép duyên con mình ; mong rể sau này nó được hưởng cái phú quí vinh hoa ấy. Ngờ đâu tơ duyên vừa nối chỉ hồng được bao lâu đã dứt tơ tan tành, khiến cho con trẻ thơ ngây đem lòng oán giận. Đó là một cái ý chung của dân-bà nước Việt-Nam ta chẳng riêng chẻ một mình ai. Vì lẽ không những bố mẹ ép nài gì, đến như những cảnh cơ con nhà khuê-các đông đối trăm-anh cũng tương thế cả, chỉ kén chọn sao cho lấy được những thấy phản tôn nấy, ông kỳ ấy kia, cũng là con một vài ông phú-hộ nào, chứ ngoại ra thì chẳng ai là, vừa ý đẹp lòng để phỉ tình-đẹp vọng. Tina khi dân bà con trẻ thường hay nông nổi, thấy ai phú-quí, vinh-hoa, với cốn tài phẩm mà ưng liền, chẳng có ý đó xét người chồng xem thế nào. Bởi

vậy có lẽm có lấy chồng mà chẳng biết mặt chồng ra làm sao, thậm chí có người đến tơ mơn mởn, nhan-sắc tuyệt-vời mà kết duyên với một ông cụ tuổi chừng sáu, có lẽ cũng đã sắp sửa đến tuổi "tri sĩ". Đó chẳng qua cũng bởi cái lòng quá tin của các cô, không đó xét cho đích đáng, cho nên khi thành hôn rồi mới biết rằng mình phải cái khờ to; nhưng sự đã rồi tránh sao cho khỏi ? Ấy sự tham vinh hoa phú quí hại là thế ; mà đến sự ép bỏn tại lệ hơn nữa. Ai đã gọi là người nữ-quân-tử mà có con mắt tinh đời, biết quan-sát nhân-tình thế-thái thì vinh-hoa phú-qui có cho vào đâu ; chẳng qua cũng như là cái mồi để lợi-dụng cho dễ. Và lại vinh-hoa phú-qui cũng như một giếc hoàng-lương, một đám khói tỏa phải con gió thoảng là tan tác hết.

Than ôi ! vinh-hoa mà làm gì ? Phú-qui có làm gì ? Nào có được bền-chặt đâu, nó có cùng ta ở mãi được đâu ! Chỉ có sự sung sướng và lòng đạo-đức là vững bền chẳng hề bao giờ biến cải được. Phương-ngôn có câu « ép dầu ép mỡ, ai nỡ ép duyên ? » Vậy thì sự lấy vợ lấy chồng chẳng khá để tùy lòng cho hai bên có thuận cùng nhau gắn bó tóc tơ để hưởng cái thú đặc-sắc mà con tạo hình như đã riêng cho loài người ta mà thôi. Kết hôn như thế thì chẳng có khi nào sinh ra được sự tai-biến ở trong gia đình mà cái tình đằm thắm của đôi bên càng ngày chẳng khá được bền chặt thêm lên mãi lắm dư ? Vì lấy chồng chỉ cốt để lấy người ấy để nương tựa chứ có cốt đâu lấy gia-tư, cơ-nghiệp cũng là giá của chồng. . . . . .

Ấy đấy, ngày nay nước ta những bực nữ-nhi tuấn-tú phần nhiều hay thi-hành cái thủ-đoạn hẹp hòi ấy cả. Thật là một điều quan-ngại cho phong-tục nước nhà. Vậy ai là người nữ-tử, chí khí anh-hùng, xin hãy tỉnh ngộ đây thì mới mong khỏi được cái hại lớn về sau này. Mong lắm thay !

Ng.-đ Kh.

VĂN UYÊN

Sau Thất-tịch

Muốn thảm Ả-Chức tới bên trời,
Dà chẳng khang dâu sợi để rơi
Hẳn gặp đêm qua người ngưu-lão cũ,
Đang đăng chơ ở rẽ đề lạ đời.

II

Giời xa Ả Chức với chàng Ngâu,
Trải mấy muôn năm chẳng bạc đầu.
Ít gặp nhưng mà duyên mãi mãi,
Còn hơn chị Nguyệt lạnh buồng thâu.

III

Có sao độc vậy hỡi ông trời ?
Một giải sông Ngân cách tới người
Mấy mẫu muốn tha, tha mới gặp,
Tình riêng khác chán bật như cười

Đông-Bình

Hát nói

Tặng bạn đồng chí

Mười

Cảnh hằng dặm liễu ngàn mây,
Rượu quỳnh chưa cạn còn say vì tình.
Đưa nhau mười dặm trường-đình (1)
Bằng khuâng mình ngán cho mình vì ai ?

***

Biết nhau khi cũng vì nhau,
Yêu nhau ý hợp tâm đầu với nhau
Non sông còn nhuộm một màu,
Ấy ai khenh-tướng công-hầu mà chi ?

***

Đàn ai dua đòi,
Đừng gần nghe khi nhật lại khi khoan,
Giắc nam kha đương đỏ bàng hoàng
Còn chợt tỉnh hồi Kê-khang chẳng đó là ?

***

Hà chẳng biết tài-hoa là nợ cả,
Mà tiếng to còn rộng rã dạ đìu hiu.
Trông đường xa bóng đã xế chiều,
Còn gánh nặng qua đèo chi đó nữa ?
Thuyền Tô-Thức qua sông rồi nọ,
Chào Tử-Do (2) muốn trở gót về đâu.
Nếu chẳng khách cũng qua cầu...
Liễu-đường-tử, Đặng-trần-Phất

(1) Độ tháng trước tôi có về thăm bạn.
(2) Ông Tô-Thức nói « Bến bờ biết nhau chỉ Tô-Do; Tô-Do là em ông ».

Cuộc công-thái Đông-pháp

Kỳ rút số lần thứ hai

Một nghìn số sau này trúng giải 100 đồng

30	21.489	45.678	65.986
75	21.977	45.739	66.001
83	22.354	46.292	66.093
898	22.273	46.991	66.286
991	22.536	47.131	66 371
1.030	22 931	47.891	66.729
1.609	23.082	48 544	67.061
1.852	24.134	48.664	67.219
1.992	24.913	48.855	67 699
2.154	24.191	48.885	67.646
2.224	24 182	49.106	67.533
2.248	24 250	49.174	67.555
2.276	24.943	49.320	67.660
2 291	25.024	49.400	68.101
2.488	25.049	49.492	68.298
2.602	25 205	49.759	68.365
2.924	25.508	50.803	68.496
3.670	25.744	50.904	68.538
3 384	25 871	50.105	68 862
3.436	26.190	50.172	68.887
3.477	26.268	50.285	68 971
3.849	26.725	51 850	69.066
3 961	27.3-3	52.379	69.156
4.282	27 703	53 122	69 205
4.787	28.043	54.336	69 308
4.818	28.197	55.160	69 407
4.825	28 651	55.160	69 438
4.957	28.727	55.205	69.599
4 968	28.764	55.231	69.045
4.999	29.021	55.330	69.737
5.462	29 052	55.932	69.786
5.536	29.073	56.202	69.758
5.074	29.220	56.464	69.990
5.296	29.534	56.651	70.218
5.595	29.704	56.805	70.311
5.814	29.784	56 819	70.316
5.984	29.905	56.891	70.323
6.275	29.914	56.902	70.347
6.379	30.123	56.910	70.356
6.503	30.279	56.958	70.409
6.691	30.656	57.083	70.676
6.822	30.753	57.393	70.806
7.708	30.570	57.872	70.923
7.716	31.321	57.083	71.144
7.751	31.414	57.343	71.000
8.266	31.532	57.356	71.166
8.339	32.416	57.386	71.321
8.470	32.611	57.393	71.262
8.932	32.7 9	57.796	71.508
9.016	32.883	58.0 6	71.301
9.426	33.226	58.236	71.805
9.493	33.053	58.528	71.908
9.705	33.686	58.953	71.974
10.158	33.866	58.829	72.123
10.133	33.920	59.234	72.265
10.133	34.693	49.436	72.3-0
10.161	34.839	59.442	72.521
10.280	35.009	59.655	72 871
10.296	35.319	59.757	72.905
10 432	35 430	59 903	72.942
10.642	35.030	59.915	73.002
10.728	35 985	59.983	73.021
11.01	35.987	59 436	73.267
11.098	36.346	59.450	73.477
11.466	36.386	60.475	73 503
11.455	36 420	60 352	73 547
11.677	36.439	60.643	73 559
11.707	36.453	60.677	73.590
11.721	36.483	60.782	73 560
11.818	36.720	61.345	74.008
11.914	36.889	61.753	74.079
12.338	37.743	61.967	74.123
12.534	37.810	61.335	74.235
12.895	37.829	61.761	74.429
13.003	37.406	62.105	74.533
13.212	38 321	62 794	74.616
13.358	38.887	62.145	74 541
13.715	38.034	62.163	74.222
14.053	38.138	62.241	74.777
14.203	38.288	62.538	75.341
14.210	38.757	62.578	75.615
14.736	38.950	62.667	75.618
14.756	39 153	62.955	75.818
14.847	39 600	63.002	76 035
15.034	39.776	63.316	76 115
15.079	39.958	63.379	76.216
15.214	40 367	63.792	76.217
15.891	40.974	63.825	76.284
16.074	40.343	63.956	76.318
16.347	41.878	63.931	76.461
16.742	41.050	63.985	76.946
16.852	42.088	64.207	77.057
17.471	42.183	64.303	77.158
17.801	42.316	64.306	77 321
17.809	42.005	54.498	77.330
18.006	43 013	64.532	77.752
19.012	43.129	64.103	77 531
19.219	43.959	64 599	77.238
19.478	43.297	64.821	78.439
19.629	43 570	64.924	78.639
19.811	43.591	65.552	78 797
19.854	43.690	65.560	78.926
19.354	43.8 9	65.662	78.955
19.861	43 798	65.729	78 964
19.917	44.325	65.757	79.004
20.596	44.913	65.836	79 192
20 743	45.068	65.913	79 320
21.135	45.307	65.976	79.450
79.667	80.320	04.144	115.745
79.678	90.384	104.558	115.748
80.793	90.610	104.590	115.867
81.134	90.698	104.665	115.924
81.487	90 818	104.872	115.989
81.450	91.338	104.891	116.028
81.514	91.284	104.954	116.056
81.522	91.402	105.009	116.070
81.664	91.414	105.164	116.196
81.666	91.619	105 200	116.200
81.832	91.937	105.237	116.232
82.026	92.039	105.471	116.334
82.094	92.157	105.589	116.548
82.051	92.606	105.896	116.699
82.114	92.605	105.164	116.719
82.129	92.693	106.142	116.735
82.450	92.828	106.166	116.960
82.519	93.099	106.500	117.122
82.647	93.194	106.525	117.277
82.896	93.402	106.586	117.278
81.514	95.062	106.507	117.313
82.425	95.546	106.585	117.453
82.051	93.844	107.001	117.874
82.846	93.247	107.383	117.473
82.933	93.304	107.643	117.587
82.934	93.348	107.764	117.721
82.652	94.075	108.008	117.848
82.896	94.294	108.050	117.122
83.693	96.400	108.147	117.874
83.136	96.607	108.222	117.974
82.647	96.623	108.316	118.023
83.221	96.700	108.331	118.427
83 222	96.731	108.416	118.910
83.226	96.912	108.461	118.102
83.276	96.988	108.949	118 209
83.217	97.091	108.993	118.236
83.494	97.279	109.290	118.280
83.634	97.329	109.398	118.304
83.647	97.350	109.918	118.338
83 698	97.367	109.965	118.341
85.134	97.562	109.789	118.446
84.237	97.586	109.867	118.465
84.529	97.683	109.975	118 465
84.6 1	97.795	110.392	118.560
84.692	97.326	110.473	118.593
84.841	97.744	110.599	118 831
84.912	97.889	110.636	119.193
85.239	97.651	111.325	119 212
85.338	98 076	111.364	119.310
85 414	98 263	111.448	119.377
85 547	98.294	111.451	119.401
85.774	98.498	111.505	119.486
85.992	98.962	111.620	119.547
85.996	99.020	111.750	119.819
86 029	99.214	111.908	120.022
86 254	99.666	111.925	120.195
86.328	99.768	111.971	120.252
86.338	99.931	111.364	120.291
86.492	100.163	112.300	120.494
86.530	100.311	112.400	120.506
86.544	100.495	112.727	120.516
86.781	100.836	112.965	120.545
86 816	101.012	112 534	120.682
86.815	101.040	112.474	120.879
86 998	101.056	112 540	120.917
87.148	101.090	112.635	121.038
87.148	101.110	112.759	121.097
87.637	101.160	112 762	121.388
87.648	101.283	112.817	121 420
87.708	101 785	112.904	121.546
87.713	101 970	112 965	121.584
87.720	101.980	113 820	121.627
87.8 7	101.49	113.265	121.635
88.012	101.160	113 234	121.918
88.094	101.970	114 114	122.764
88.335	102 368	114 523	122.109
88 377	102 374	114 775	122 255
88 522	102.698	114.137	122 338
88 541	103 130	114 142	122.834
88.627	103 259	214.705	123.010
88.672	103.348	114.812	123.050
88.758	103.433	114.364	123.089
88.780	103.465	114.736	123.233
89.142	103.599	114.795	123 327
89 430	103.649	114.796	43.138
89.441	103.783	115.109	22 771
89.499	103.822	115.505	37.009
89.558	103.995	115.111	27.445
89.784	103.599	115.162	11.291
90.736	104.435	115.163	12.119
90.574	104.000	115.601	23 425
90.137	104.018	115.676	22.587
24.442	4.593	54 893	45 372
4 459	54 236	47.932	15.807
9 057	14 317	42.106	31 137
3.368	33 053	52.933	11.361
13.283	25.859	3 880	47.381
19 460	2.184	5.099	50.324
33.527	26.029	1 881	20.319
3.260	35 233	9.061	1.896
6 316	47.578	48.084	32.980
41.570	50.447	01.798	47.186
41.417	54.618	101.808	52.850
28.564	32.012	102 410	40 404
8 880	15.023	102.996	6.423
4.474	47.782	111.190	9.028
21.121	6.678	112.548	40.184
27.121	10.272	22 954	25.283
28.917	30.016	21 9-5	45.266
41.315	4.180	46.706	45.382
5.858	30.201	41.832	32.887
32.174	32.747	45.467	30.148
34.587	19.070	44.060	49.933
1.973	33.748	24.011	20.184
28.982	28.032	51 182	26.578
1.149	30.889	27.281	53.428
19.889	16.148	20.715	8.758
41.384	23.561	45.552	19.804
17.534	48.581	45.433	35.033
3.061	21.871	45.961	27.743
37.722	44.222	51.985	4.021
16.206	39.014	49.854	8.260
50.374	36.342	12.432	15.141
51.017	45.478	35.596	30.424
42.410	48.745	44.796	23.315
3.479	41.318	45.983	31.120
14.953	45.363	16 639	35.372
25.818	35.593	6.238	42.959
52.538	37.941	10.875	7.483
13.949	34.196	18 180	37.570
16.162	27.814	27.347	29.850
24.887			

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệu-quả ông nào mua thì gửi tiền cho ; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì báo quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ đầu hoặc giữa một tháng tây trở đi cho gọn.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 2 Septembre này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 7 f. 25.

Tin tàu. — Tàu *Songhoi* nguyên trước là tàu *Hongkong* sẽ từ Saigon đi Haiphong ngày 3 Septembre, hồi 10 giờ sáng.

Quan Toàn-quyền Baudoin thăm thành-phố Chợ-lớn. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin cùng với quan chánh hội đồng thành-phố Chợ-lớn là M. de Taste, ngày 29 Août vừa rồi có đến thăm mấy nhà kỹ-nghệ ở Chợ-lớn. Những nơi ngài đến thì nên kể là đến bát Bun-nguyên-Si, nhà máy gạo và máy điện Trương-v-Bèn Ng chiêu-Thông. Tại nhà máy gạo Extrême-Orient, M. Aubert có cắt nghĩa rất kỹ-càng để quan Toàn-quyền nghe về công việc của công-ty ấy. Quan Toàn-quyền có xem cả nhà máy điện mới nữa.

M. de Taste có chọn riêng những đường phố để quan Toàn-quyền đi đặng ngài biết rõ cái chương-trình các công việc lớn sau này sẽ khiến cho thành phố Chợ-lớn trở nên một xứ kỹ-nghệ to nhất trong cõi Viễn-đông này.

Cuộc rút số Công-thái Đông-pháp. — Trong những số được giải một nghìn đồng thì mới biết rằng có hai số bán tại Hanoi và một số tại Thanh hóa.

M. Thuận-Khoát hội-viên thành-phố cũng được một giải 100 đồng.

Hội-đồng Hội-chợ Hanoi. — Sáng hôm nay, hồi 10 giờ Hội-đồng tổ-chức Hội-chợ Hanoi để họp tại phòng Thương-mại, có ông Aviat là phó hội trưởng làm chủ tọa ông chánh hội-trưởng Sauvage biện còn ở Saigon.

Ông Aviat nói rằng các nhà để bày đồ hàng tại Hội-chợ hiện có ít lắm, một là tại những nhà cũ làm ở sau Nông-Công bảo tàng viện đã đổ đi rồi, hai là tại số người bỏ thuê nhà để bày đồ nhiều lắm. Vậy cần phải làm lại các nhà cũ và dựng mấy dãy nhà mới nữa, hết chừng 30 000 đồng. Nhưng số tiền ấy không có vừa rồi ông có đến trình quan Thống-sứ Bắc-kỳ về việc đó thì ngài nói chỉ có thể cho được 5.000 đồng mà thôi. Thành phố Hanoi thì cho một số là 3000 đồng và quan phó Toàn-quyền cho 11 000 đồng.

Xem chừng cái số tiền dự định về khoản làm nhà không đủ thì Chính-phủ định cho lợi dụng cái luồng tay tả nhà bảo tàng với mới nữa cũng vẻ phía tả và một cái lưỡng bên tay hữu nữa.

Năm nay các nhà kỹ-nghệ tỉnh Hà-đông không bày tại các dãy cũ nữa, và sẽ bày vào cái luồng bên tay hữu nhà bảo-tàng.

Cái khu nhà của xứ Ai-lao thì sẽ bỏ không, vì xứ ấy năm nay không dự cuộc Hội-chợ. Cứ như cách xếp đặt ấy và lại làm thêm được khu Ai-lao với 39 hiên mới nữa thì chắc cũng đủ chỗ cho mọi người bỏi thuê.

Ngày khai Hội-chợ năm nay thì định vào 10 Décembre.

VÔI CHỢ-GÀNH

灰石嘉業

Chúng tôi mới lập lò vôi ở Chợ-gành, vôi rất trắng và tốt, giá tính hạ hơn các nơi. Các qui-khách chiếu cố xin cứ gửi thư cho M. Lê huy Tuyên, gare Chợ-gành. Phòng giấy ở Hanoi, phố hàng Gạo, số nhà 99.

3214

Bọn tù Thái-nguyên. — Bọn tù vượt ngục ở Chợ-chu hiện đương bị đuổi riết lắm.

Đêm 29 rạng ngày 30 Août, có một tên trong bọn nó đương qua sông, về mạn trên Thái-nguyên thì bắt được ngay.

Tối 31 Août lại giết chết được hai đứa nữa. Xem chừng bọn chúng nó còn nhiều đứa bị thương nữa.

Cuộc đánh số Cao-miên. — Trong số những người được giải về cuộc đánh số Cao-miên thì có M. Roppel là thầu-khoán ở Kampot được giải 2000 đồng, về số ấy là về bán tại Pnom-penh.

Trường Sư phạm nữ-giáo-sư. — Bà Đốc-học trường Nữ-giáo-sư ở đường Félix Faure bá cáo cho các cô nữ-học-sinh xin vào học biết rằng bổ ai không bị trả đơn xin lại thì đến 7 giờ sáng ngày 6 Septembre 1922 cứ đến tại trường mà ứng thí.

Tối ngày kia rước đèn. — Tối thứ hai này có rước đèn, bắt đầu từ đường bờ sông trước cửa tòa Thương-chính và đi qua những đường phố sau này :

Đường France, Galliéni, Lanbarède, Bobillot, Paul-Bert, hàng Khay, hàng Trống, đường Potier, đường Beaucham, hàng Ngang, hàng Đường, hàng Bồng, hàng Gà Cửa-đông, đường Bichot, đường Maréchal Joffre.

Cuộc đua xe đạp ban đêm. — Bản báo nhắc lại rằng cuộc đua xe đạp sẽ bắt đầu từ 9 giờ tối hôm nay tại Trường-đua xe trên đường Puginier.

Ngài nào có giấy Quốc trái vô-danh, bắt cứ năm nào, xin chiếu-cố lại hiệu **FONDERIE TONKINOISE** của **HOÀNG-XUÂN-LAN**, số 39, Phố Hàng-quạt. Rue des Éventails) Hanoi mà hỏi ; **TRẢ GIÁ RẤT CAO**, mua bán phân minh. 2042

Hội-đồng thành-phố. — Các ông hội-viên thành-phố đã họp tại tòa Đốc lý chiều hôm qua từ 5 giờ đến 7 giờ rưỡi để phân công việc cho các ban và nhất là để bàn đến việc M. Daurelle bắt các thành phố ví nhà ông ở phố Mới để bị ngập tụt trong mấy năm nữa. Việc này trước đến bàn đã nói rồi. Hội-đồng đã nghe đọc tờ báo-cáo của ông Lagisquet bàn nên quyết định ngay đi, chẳng việc đã lâu lắm rồi. M. Daurelle cũng thuận điều đình với Hội-đồng thành-phố cho xong việc.

Lễ văn-danh. — Bản-quán được tin mừng rằng quan Trung-úy Pierre Captier ở về khố-đỏ thứ ba đã làm lễ văn-danh cô Marcelle Duron là lệnh ái ông Henri Duron là chủ-sự tại công ty hỏa-xa Vân-nam và bà Duron là Đốc-học trường nữ-học Brieux.

Bản-quán có lời mừng ông bà Duron cùng lệnh-ái và lệnh-tế.

Các ngài có phiếu QUỐC-TRÁI vô danh bắt cứ năm nào, xin đến hỏi LÊ-ĐÌNH-CÁNH, số 17, phố hàng Giấy (Rue du Papier) Hanoi. 2043

Việc trưng tàu sang ngang. — Ngày hôm qua, tòa Đốc-lý sẽ xét đến việc lĩnh trưng chiếc tàu sang ngang, người Tây người Nam người Khách đều có giấy thầu cả. Người ta thì có MM. Bạch-thái-Bưởi, Nguyễn-hữu-Thu, Mai-du-Lân, Nguyễn-v. Luyện, M. Olleac bổ nguyên giá của thành phố định mà không xin tiền trợ-cấp thì ngàn đến được thầu, nhưng lại xin rằng hễ khi nào cần sông Cái không cho người đi lại nữa thì ông sẽ xin nộp thành phố mỗi năm 6.000 đồng.

Một cảnh tên thơ. — *Bản-quán tiếp được mấy câu sau này của một nhà được báo, vậy xin nguyên văn đăng báo.*

Ai đi qua đến giữa phố kia mà chẳng dừng chân đứng lại nhìn một hiệu nọ, mới mở vừa được vài tháng nay. Cách trang hoàng đã là lịch sự, đồ bày hàng lại có vẻ ưa nhìn, nào đồng hồ các kiểu, nào đồ vàng bạc các thứ, nào một nhẫn một hoa các mùi, nào đồ sứ đồ ngà các hình các dáng : thứ gì cũng đều có về tinh xảo ưa nhìn cả. Nhất là đến tối đèn điện thắp sáng chưng phần chiếu với các thứ đồ hàng fy, cái đẹp đẽ như thế tưởng không bút nào mà tả cho được.

Hiệu fy đầu hôi đầu mới mở, phần phí tổn cũng có tốn kém nhiều thực, thế mà giá bán lại không cao, có phần hạ hơn các nơi khác nhiều lắm.

Cái hiệu fy là *Hiệu gì ?*

Ấy chính là hiệu *PAO-VA, số nhà 28, giữa phố Bảng-Bỏ, trong thành-phố Hanoi la.*

Nội đây thì không lấy gì làm bằng, vậy tưởng ta nên đến tận hiệu mà xem hoặc mua thử một vài thứ đồ hàng hoặc hỏi vài ba câu chuyện sẽ biết cái giá-trị của hàng cùng cách tiếp đãi của chủ-nhân.

X. lai các.

Chức thừa phát lại Pháp ở các tỉnh. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ có xét ra rằng chức thừa phát lại người Pháp (huissier) ở các tỉnh xưa nay là do các viên sen đầm hoặc các viên chức trong ngạch giám binh làm cả, mà lại không có phép quan Thống-sứ cho. Vậy từ nay trở đi, các viên chức ấy mà lại kiêm cả chức thừa phát-lại thì phải do nghị-định quan Thống-sứ cấp cho mới được.

Cắc ngài nên giữ ngay cửa hàng ở Hội-chợ Hanoi kẻo hết chỗ

Viết thư cho ông quản-lý Hội-chợ ở phòng Thương-mại Hanoi

3078

Mông bổ — Các cô nữ học sinh trường Sư-phạm nữ giáo sư cô tên sau này được mông bổ đi giáo học :

Mông bổ giáo-học hạng tám :

Mme Đinh-thị-Tuyên ; Melle Ng-thị-Sâm ; Trần-thị-Long

Mông bổ giáo-học tập sự :

Melles Lê-thị-Chung ; Ng-thị-Mao, Bùi-thị-Tư.

Được phép nghỉ. — M. Tô-hoài-Chân, giáo-học hạng nhất, theo như đơn xin thì được nghỉ một năm, kể từ ngày 1er Septembre 1922 trở đi.

M. Ng-v-Thọ, trợ giáo thực thụ hạng bảy, tòng sự tại trường khu phía Bắc Hanoi, theo như đơn xin, được phép nghỉ một năm kể từ ngày 1er Septembre 1922 trở đi.

Hội Khai-tri-tiến-đức. — Các hội-viên hội Khai-trí-tiến-đức ở các tỉnh, có nhiều ông vẫn chưa rõ là nhà công-quán của hội này đã có phòng ăn riêng, tiệc tùng từ ngày khánh thành nhà công quán đến giờ, bởi vậy tòa trị-sự nhiều khi có nhận được giấy hỏi rằng ở các tỉnh muốn về ăn, nằng tại hội có được không.

Vậy trưởng nên nhắc các ngài ở xa biết rằng nhà công-quán nay đã có phòng ăn com tây, com ta sẵn sàng. ngày nào các hội viên cũng đến ăn uống đông lắm. Hội-viên ông nào muốn ăn com thì chỉ việc báo trước cho người coi việc xem nước trước 6 giờ đồng hồ là đã. Phải báo trước vì rằng hội chỉ làm đủ số cho hội viên đặt trước mà thôi, chứ không có nhận những khách không có chân hội.

Quan Bốc-tơ Bi-co-man

Y-khoa Tiến-sĩ

Chuyên trị về các thứ bệnh :

Bệ sinh, chứng bệnh đàn-bà, càng con-gái, các chứng sài trẻ con. Bần-dan mật, bệnh giang-mai và bệnh ngoài da, cùng nhiều các thứ bệnh khác, nên nên..

Phòng khám bệnh ở gần cuối phố Gia-long, số nhà 33. Bắt đầu từ 1 giờ đến 6 giờ chiều. Ông nói số 314.

2047

Việc xin học tại trường Bảo-hộ. — Quan Đốc-học trường Bảo-hộ bá cáo rằng đến ngày 14 Septembre, hồi 7 giờ 30, số thí tuyển học-trò vào các lớp trường Sơ-học (Petit Collège).

Tính đến ngày 1er Janvier 1923 học-trò không được quá những tuổi sau này :

Lớp Dự-bị (Préparatoire). : 10 tuổi
— Sơ-đẳng (Elémentaire) 11
— Trung-đẳng (Moyen). . 12
— Cao-đẳng (Supérieur). : 13

Những học trò nào học khá thì quá một tuổi cũng có thể được.

Vào lớp Dự-bị tuổi ít nhất phải lên 8, đơn xin vào học làm bằng giấy thường, phải nói rõ xin ăn ở tại trường, ăn một buổi hay là ở ngoài đến học thôi.

Phải đính các giấy tờ sau này :

1° Giấy khai sinh.

2° Giấy thầy thuốc nhận thực rằng đứa trẻ con vào mới trồng đậu và không mắc phải bệnh gì lây được.

3° Một tờ giấy của người cha hay người thay quyền cha cam đoan chịu tiền com và tiền học (làm bằng giấy tin chỉ).

4° Nếu gia quyến không ở Hanoi thì chọn lấy một người ở Hanoi để giao thiệp với nhà trường.

5° Quyển sổ, hoặc cái phiếu của ông Đốc nhà trường đưa bé học sau cùng phát cho.

Cái giấy sau cùng này phải xét kỹ lưỡng lắm, vì nhà trường cần phải biết rõ sự học của đứa trẻ con ấy trước thế nào.

(Xem trang tiếp bên, cột thứ hai).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	1 Sept. hồi 6 giờ	2 Sept. hồi 6 giờ
Lao-kay . .	79.61	79.31
Yên-bay . .	28.55	28 35
Viétri . . .	13.52	13.15
Hanoi . . .	9.40	9 02
Vạn-yên . .	7.45	7.20
Hòa-bình . .	6.00	5.90
Tuyên-quang.	4.30	3.90
Phú đoan . .	19.71	19.66
Phú Yên-bình	1.80	1.60

Trên sông Thái-bình

	6 Sept. hồi 6 giờ	2 Sept. hồi 6 giờ
Thái-nguyên .	19.60	19.48
Lim	4.00	4.00
Phả Lạng-thương	3.41	3.30
Đáp-cầu . .	3.67	3.47
Phả-lại . . .	3.06	2.88

Phần thưởng !

Nhiều ngài viết giấy hỏi bản-hiệu rằng những cáo-bạch về việc phần thưởng thì nên cắt ra hay nên để cả tờ báo mà gửi đến.

Bản-hiệu cũng có đăng quảng-cáo ở các thứ báo khác, vì lẽ cắt ra thì lẫn với cáo-bạch in ở báo Trung-Bắc vậy xin các ngài gửi cả tờ báo cho.

Photo
THỤY-KÝ
13, Rue de la Citadelle, Hanoi

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Hãy hỏi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quán mà đã nhức thuốc không phải dường, hoặc là đã không nhức cũng không sao cả, nay hỏi những người phải đau khi quán đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; nay hỏi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên nhớ ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước khi tôi đã báo là một bệnh phổ thông, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tế nhược lên. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một dòi người sau nầy không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các ngài có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đẻ cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nào các người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì nhớ bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bảo-nhà MONTÈS số 54 *Paul Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, tại uống một thìa cáp, uống một lọ, thì lấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ. . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ THU
Một lít. 12f.00
Bộ từ 1$90 đến 2$00 (*tùy theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống*)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần-hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinch »
Một lọ. 4f.45
Bộ 0$70 đến 0$80
Sáu lọ. 24f.50
Bộ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ 11f.50
Bộ 1$70 đến 1$80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (máu-bổ bổ huyết
Một lọ 11f.40
Bộ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh cảm mạo: như bệnh grippe bệnh cúm, về mùa nầy thường hay hại người bắt là bệnh grippe, nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên dến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc nầy rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ dùng-hỏ uống một viên rồi uống nước rất nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rồi nhân nước nóng nà ở người cho nóng đến thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

Bà Isis

Bà Isis là một nhà trừ danh trong nghề xem tướng và nghề đoán số (Crystal Gazing), đã tới Hanoi ngày hôm thứ tư nay. Bà *trọ ở Hanoi Hôtel, chambre* n° 11 và chỉ ở đây it ngày mà thôi. Ta chớ nên bỏ qua cái dịp đặc-biệt nầy, mà không đến nhờ bà Isis xem cho. Những vấn-đề lý-tài, cảm tình, và gia đình, về việc gì bà xem cũng được Hiệu bà đã từng xem cho các quan chức An-nam ở Saigon mà ai ai cũng đều tin phục cả.

Trong khi bà ở Ấn-độ, bà đã làm cho các bậc hoàng-thân, các bậc khanh-tướng phải ngạc-nhiên về cái tài điệu của bà. Thiên-hạ nhiều người đến nhờ bà xem hộ, ai cũng phục bà đã giáp cho được nhiều điều trong các công việc của mình, cả đến những việc riêng cũng vậy, mà việc gì bà cũng giỏi bi-mật cho.

Ngày nào đến nhờ bà xem cũng được, cả ngày lẫn ngày chủ-nhật cũng vậy. Sáng từ 9 đến 11 giờ 1/2, chiều từ 15 giờ 1/2 đến 18 giờ.

GIÁ TIỀN NHƯ SAU NÀY :

Đoán số. . . . . 15$00
Xem tướng. 10.00

Ai muốn đến nhà cho cũng được. Đón về nhà mà chỉ có hai người trở xuống nhờ xem mà thôi thì tiền phí lổn phải trả thêm lên một phần chín ba nữa. Nếu có hai người trở lên nhờ xem, thì tiền phí lổn không phải gấp cao hơn giá thường.

Tiền xe thì bà Isis chịu lấy. Song những người ở xa thành-thị, thì phải chịu đỡ bà một nửa tiền xe (xe tây).

Bà có một người thông ngôn tiếng Pháp đi với bà.

Sau nầy có tin tức gì sẽ đăng thêm.

TRỢ'-THIÊN-ĐƯỜNG

Phố Hàng Long, số 30
Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29
(Rue du Vieux Marché)
Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị về việc hèo ký có đủ các thứ đồ và các thứ âm nhạc cho thuê. Lại có cả một bọn tuồng đồ đi phó quan, trị huyện, lại hỏ đưa tinh, và mời bọn bảo tây chỉ việc hỷ thì rẻ là vui vẻ, mà thích về ý đẹ hiếu thì rất là buồn rẻu.

Tỉnh giá rất rẻ. Các ngài ở xa muốn thuê bản-hiệu cứ gửi tin nhận.
2063

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, đã được 34 năm chuyên nghề làn các thứ gạch hoa, công chân-sang bằng xi-mo được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệt tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mở chiếu cố.
2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

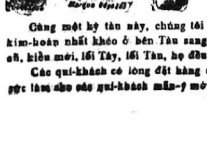
Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần hay trái-phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tỉnh giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,
ĐỨC-LỢNG Thương cục
55 90, Phố Hà-Mây, Hanoi (Tonkin)

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
精八介牌門前兩行內可家查

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng hiện chúng tôi mới có một bọn hàng rất tốt như: ngọc-thạch, hổ-phách, mặt buế cùng nhẫn, đồ bạc, đồng hồ treo, đồng hồ quả-quít, v. v. ở Hong-kong sang.

Các qui-khách có lòng chiếu cố, xin mau đi-ngọc tới bản-hiệu, kẻo mất một dịp đặc biệt, mà đủ mua cho ít nhiều mặc lòng, nhất luật đổi đãi, tinh giá thật rẻ.

Càng một kỳ tàu này, chúng tôi lại mới thỉnh thêm được vài tay thợ kim-hoàn nhất khéo ở bên Tàu sang nữa, từ đồ bạc cho chí đồ vàng, kiểu nào, kiểu mới, lối Tây, lối Tàu, họ đều làm được cả.

Các qui-khách có lòng đặt hàng cho bản-hiệu, thì chúng tôi lại xin hết sức làm cho các qui-khách mãn-ý mới nghe.
MAO C

Sở vô tuyến điện Bạch-mai. — Trong tháng Août sở Vô tuyến điện Bạch-mai nhận được 31.735 tiếng và gởi đi 30.635 tiếng, cộng là 62.428 tiếng cả thảy.

Ngạch quan lại. — M. Ng-ngọc-Kiểm, tri-huyện hạng ba huyện Phúc-thọ (Sơn-tây) được nghỉ 29 ngày.

Trong khi ấy thì M. Ng-duy-Hiệu, hậu-tuyển Sơn-tây quyền việc huyện Phúc-thọ

Ngạch tòa Sứ. — M. Phạm-huy-Quỳnh, thư-ký hạng năm tại tòa Sứ Hải-dương được phép nghỉ sáu tháng không lương.

Đánh nhau chí mạng. — Chiều hôm kí, khi 16 giờ, ở đường Huế có hai người đánh nhau dữ dội, là Ng.-thị-Ty và Ng-văn-Một, chưa rõ vì ghen tuông hay chuyện gì mà thị Ty bị tên Một chém phải một nhát ở đầu tay trái. Kết quả : một bên vào nằm nhà thương và một bên vào nghỉ tại Hỏa lò.

Vứt bỏ. — Một đứa con gái nhà nào chừng 5 tháng chết, để vào trong một cái thùng, người ta thấy vứt ở làng Hòa-mã Khâm không thấy dấu vết gì thì sở Cẩm đã cho khiêng vào nhà xác.

Các việc giao cho sở Cảnh-sát. — Theo tờ ấy quyền của quan Dự-thẩm Hanoi, sở Cảnh-sát đã cho xét về hai việc là một việc đánh nhau và một việc gã bạc ở nhà số 59 phố Cửa-nam.

Dọa đâm để lấy tiền. — Sở Cảnh-sát đã cho xét về việc Mme Thuận thành-ký buôn bán ở hàng Bồ số 67 kiện tên Ngô-vi-Bách và đồng đảng dọa đánh chết và chực lấy tiền.

VIỆC BẮC-KỲ

SƠN-TÂY

Quan đốc và có đốc giả-hiệu. Tên Nguyễn-thị-Đường làm khán-hộ ở nhà thương Sơn-tây tự nhận là có đốc đến đỡ đẻ cho một người đàn bà, chẳng may gặp phải người đẻ khó, bèn bảo nhà chứa rằng để đi gọi quan đốc. Thị bèn đi rẫu cưu một người bạn cũng khán-hộ tên là Trương-v-Ý đến. Chẳng biết hai anh chị cứu chữa thế nào mà người đàn bà ấy nay phải về chữa tại Hanoi, vì thương cả bong bóng ra. Nay quan đốc giả-hiệu và có-đốc cũng giả-hiệu ấy đều phải cách chức. Thế cũng còn lẻ may cho họ lắm vì nếu việc nầy mà mang ra tòa án thì chắc còn phải tội nữa.

NAM-ĐỊNH

Sắp có trường mới. — Ở Phố-Đôi thuộc về con đường từ núi Gôi xuống phủ Nghĩa có một tòa nhà đang xây. Ấy là một nhà trường mới mở ở bậc nay. Trường nay không phải là của nhà nước xây. Hỏi ra thì là cụ Cử Đỗ-đức-Lượng nguyên ở Tam-quang bỏ ra hơn một nghìn bạc làm việc công ích nầy. Đáng khinh thay! đáng qui thay cái lòng tốt của cụ.

B.-L.-Đông, lai cảo

Vẫn đề đô án đất. — Từ khi thành-phố Nam-định đặt thành thị-xã đến giờ thời xem ra giá tiền thuế nhà cùng các thực phẩm khác đều tăng lên hết cả.

Vì vậy cho nên tối hôm 30 Août vừa rồi, các viên trong các sở nhà-nước có họp tại hội Tri-tri để bàn về việc lấm đơn kêu quan trên ban cho sở tiền phụ-cấp đô án đất (indemnités de cherté de vie) cũng như sở tiền mà các viên tòng sự ở hai thành-phố Hanoi, Haiphong hiện được hưởng bấy giờ.

VIỆC KINH-ĐÔ

Các ngài kỳ-dân của Liệt-Thánh — Ở phía trên từng những tờ lịch của tạ thường để chữ « Đản » chữ « Trường. Vĩnh Cận » v.v.. những chữ ấy, chỉ rằng gặp ngày Thánh-đản của Liệt-miếu thời viết chữ Đản, gặp ngày kị của Liệt-miếu thời chữ Trường, Vĩnh, Cận, v. v. Ấy là để thị nghĩa cho dân biết những ngày ấy, hoặc là ngày vui hay là ngày buồn của Liệt-Thánh mà ghi nhớ công-đức để tỏ lòng quan-cảm, biết nghĩa tôn-thân. Cái chữ ấy ấy rất hay, nhưng tưởng chưa được rõ. Nay có phiếu của các quan viện Khâm-thiên-giám tân lên, và đã được Hoàng thượng châu-phê « Chuẩn y lời xin cho lục ra tuân theo mà làm. » Vậy những lời viện ấy tân đại-khái xin rằng: đến kỳ làm lịch Qui-hợi năm sau, trong lịch ngày nào kinh gặp Thánh-đản của Liệt-miếu thời ở từng trên trong lịch xin phân chú Huy-hiệu và tên Tôn-lăng, ngày nào gặp kị của Liệt-miếu cũng xin phân chú như thế, để cho rõ ràng và tỏ sự cẩn thận. Còn như ngày kiêng trước chú những chữ « Đản, Trường, Vĩnh, Cận » xin đình lình đi . . .

Mấy lời tâu xin việc đó thật đã nên kính cẩn. Vậy từ rày về sau thân-dân trong ngoài một luật phải nên biết rõ những ngày kỵ cùng được tỏ lòng kính thiêng Tôn tổ là thế nào, thật hay lắm thay !

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Ai tin. — Ông Nguyễn-Tuyên, kỳ-lục hạng nhì ở Tư-pháp-viện mới từ trần hôm 25 Août, qua đến chiều 17 cất đám an táng tại mộ-địa làng Hóa-quê gần Chợ huyện. Đám đưa trọng thể lắm, có các qui quan chánh, phó và lục sự Tòa-án đi đưa linh cữu từ nhà ra đến đường cái, là nơi sắp đặt các đồ tang-nghi, rồi trở về. Còn người bổn quốc ta, thì có đủ mặt các hội Hữu-tri và gần khắp các hàng quan viên bào phú trong thành phố, đều đi tống chung đến tận huyệt.

Khi hạ huyệt, ông phán Tô-đình-Huy, làm lạm thời ấy viên của Trung-Bắc Tư-pháp-viện Nam-quan tinh-hữu-hội có đọc một bài diễn-văn, kể lý-lịch, công-trạng, đức-tính và tình-cảnh của ông Tuyên. Tiếp ông phán Lê-đình Kế lấy tinh đồng sự, lấy nghĩa cố tri, ra đứng nhắc lại gốc-tích, và tài năng tinh hạnh của ông Tuyên một lần nữa.

Đoạn rồi ông Huy ra thay lời tang chủ và hội Tin nhiệm, tạ ơn tất cả các ông các bà đã vẫn lòng đến đưa đám, v. v.

Lễ cất đám một viên chức trong tòa-án mà có công bổ cho các sở đến đưa như thế nầy, tưởng lần nầy đã là lần thứ hai rồi, ông chẳng như ai ai cũng lấy cách xử trí ấy làm phải lắm, ước gì từ rày về sau, trong xứ khi nào có sự tang ma cũng sẽ noi theo lệ ấy cả và các nghi tiết trong tang lễ cần nhiều nhà đã có nhiệm tân bộ cũng nên sửa thì cải lương lần lần, như là đưa đám bằng xe ngựa, chôn tại nghĩa-địa công, giảm trống kèn cho bớt v. v. cho thích hợp với cách mới thì lễ giản tiện đặng hơn, mà chắc rồi cũng được lắm người đồng ý vậy.

Việc Cao-mên

Vụ giết người tại Kompong chnang — Nghề làm cá biển Hồ (Grands Lacs) hễ bước đầu tháng sáu thì mấy người làm chài lưới phải cuốn lưới nhỏ sào về Nam-lan đặng nghỉ ngơi trong mùa nước lớn, rồi qua tháng 11 nước xuống sẽ trở vô mà làm lại.

Hôm ngày 19 Juillet rồi đây, có tên Quới và tên Prom là người Cao-mên ở bạn với một người Các-lái kia. Khi ghe cuộc tàu về ngang Khạo-hò tên Quới và tên Prom mua rượu uống chơi, nghĩ vì mình với người ta, làm lụng tối ngày không có ngày nào rảnh; nay rảnh rang cũng nên ăn uống chơi cho quên những nỗi cực khổ. Hễ rượu vào thì sanh chuyện; tên Prom đòi tiền tên Quới; kẻ đòi người hẹn, tên Prom không nghe nên mới rầy rà với nhau. song có người can mới êm, không thôi cũng có một hồi ẩu đả, mà bộ đây tên Prom tới số, nên tới lại còn muốn gây, rồi xốc lại đánh tên Quới. Quới nổi xung nhỏ cột chèo đánh lại, làm cho tên Prom phải té nhào xuống sông. Thật tên Quới đánh tên Prom không đến đỗi chết, nhưng tên Prom lúc đó còn say phải yếu, phần trời tối, phần nước chảy, nên chìm luôn. người trong ghe bỏ lên tìm kiếm cả đêm, không đặng; có người nghi cho tên Prom thừa dịp mà trốn luôn, bởi vì nó biết lội không lẽ chết chìm. Tế ra lý-trưởng ấy lắm; qua bữa sau thấy thây tên Prom nổi mới hay. Các lái bèn dạy bạn với lên, báo cho Phủ hay, rồi quan Phủ chạy tờ cho quan Châu-linh. Tỉnh có cho thầy thuốc về khám tử-thi rồi cho chôn. Còn tên Quới thì bị bắt giải tới quan tra hỏi đặng cho ngày phân xử.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì chớ biết cái số in ở từ giấy gói báo, hoặc là giấy cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Lắm các ngài thường hay kỳ tên viết tắt, hoặc thêm quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

BUÔN TẠI GỐC,
BÁN TẠI NGỌN

Có tới kinh đạt để Quý-khách biết Công-ty chúng tôi mới xưởng tại Hải-phòng làm đủ các thứ ghế mây kiểu « Thonet » :

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Quý-khách ở xa cần thứ nào, mua buôn hoặc mua lẻ xin viết thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết.

Marque "LION"

NAM-TÂN
66, Boulevard Bonnal, 66
HAIPHONG
3062

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
金寶南
BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi - 16, Rue de la soie, 16 - Hanoi

CHÚ-TẠO : — Vòng, xuyến, hoa, nhẫn, giầy đeo đồng hồ, giầy truyền, đèn gậy, cán ô tối-tân, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lào, và điếm v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bạc nẩu. Có nhiều thợ khéo để làm bằng hèo các qui khách đặt lối-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thịnh-long một tờ thực (để cắn mũi), ngọc-thạch, giầy đeo tuổi ngà, giầy kim-khánh giầy kim tiền công-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kẽn, v. v.

Buôn bán nhẫn nhân, nói lấy sự tin cẩn làm gốc.
2043

NHÀ-ĐẺ MỚI

70, Phố Hàng-Bông Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tinh mạc, điện máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lợt lòng, sữa, chai nước nóng, cồi, và có tã, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tới ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiền sản huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa đẻ vào chữa cũng được (nằm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng 10 ngày. 6$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10.00
Mỗi bà một buồng, 15 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do
2557

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu đến khi có mua là mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ ra lắm ra không đến được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài tự rằng đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54 Rue Paul Bert Hanoi.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Docteur MAURICE LOUBET
Thực-tập tại các nhà thương bản-tỉnh, Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat Casablanca Port-Said Al-cập Hue
Ngoại khoa, hộ-sinh; chữa mắt và các tì bệnh lậu, bệnh giang mai
Phòng thăm bệnh số 1 ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
KHÁM BỆNH : Giá 5 đồng một lần
3018.

CÁC CUỘC ĐI XEM
禁 SĂN-NHIÊN 祭

Tối thứ bảy :
TRƯNG - NỮ - VƯƠNG
Hai bà hiện xã Đông-nhân gần thành-phố ta, có đến thờ. Bản-hội định cảnh đến hai bà có lễ một tuần rượu rất uy-nghi và tuyên đọc một bài thơ quán-quân vịnh hai bà về cuộc thi thơ của cô Ngô-thị-Quyên mới bình ở hội-quán Khai-trí-tiến đức.

Tối chủ-nhật :
LỤC - VÂN - TIÊN
(Hồi I)

Tối thứ hai :
LỤC - VÂN - TIÊN
(Hồi II)
(Ngượt-nga cống Hồ)

Tối thứ ba :
TRUNG - QUÂN - ĐỐI
Lại thay mượn mấi tên hòn đan làm mối-chước cho lương-duyên của giai tài gái sắc thực là xưa nay ít có.

CINÉMA PALACE
(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 30 Août cần thứ ba 5 Septembre 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

MADAME PARVENUE
Hài kịch rất hay và rất ý-nhị, dài 5 hồi
Hồi I, II và III

Nghỉ

Hồi IV và V
Phim : MADAME PARVENUE

CON CHIM XANH
Hài kịch con.

Tuần lễ sau :
Có cô *Olga Petrowa* đóng trò trong phim « FEMME PANTHÈRE »

Từ 1er Avril giờ đi
Ngày nào cũng có nhạc, chủ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng, phàm những số tiền gửi hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chứ đừng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ đừng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

DẦU BẠC-HÀ TỐT THƯỢNG HẠNG

Thứ dầu bạc-hà nầy do người Đại-pháp chế ra, chữa các bệnh nhức đầu, đau bụng, tẻ thấp rất là thần-hiệu.

Dầu đựng lọ nhỏ, lại có cả vải cao su bao kín nút, không khi nào hà được.

Mỗi lọ chỉ đựng có ba grammes dầu mà thôi.

Giá bán rất rẻ.

Nên nhận kĩ dầu-hiệu là « HAI CÂY » (DEUX PALMIERS).

Thương giới tân văn

Ngày 2 Septembre 1922

Giá bạc

Khu Bình-nước. 71.25
Nhà Ngân-hàng. 71.25

Tàu tới tàu đi

Tàu *Azay le Rideau* ở Marseille đã chạy đi Đông Pháp ngày 25 Août.

Tàu *Désirade* ở Marseille đã chạy sang Đông-pháp ngày 19 Août.

Tàu *Binh-chuẩn* ở Haiphong chạy đi Tourane, Qui nhơn, Saigon ngày 30 Août hồi 12 giờ.

Tàu *Van Vollanhoven* ở Haiphong sẽ chạy đi Hong-kong ngày 2 Septembre hồi 8 giờ sáng.

ĐỦ MÙI!

Hiệu CỰ-LONG mới nhận được đủ các mùi da đi mùa bức. Quí khách ông bà nào muốn dùng giầy tây, giầy ta thật tốt mà hợp thời-trang, xin viết thơ cho hiệu *CỰ-LONG, 61, Rue des Paniers, Hanoi.* 2027

Thuận - Thành

BOTTIER-CHAPELLIER

7, Rue des Caisses, Hanoi
(Số 7, phố Hàng Hòm)

Bản-hiệu đóng giầy tây giầy ta và làm mũ, đủ các kiểu giá tinh trung bình.

Có catalogue để biếu các quí-khách.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM,
kính cáo.
2022

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà bá-cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngủ được, bệnh đau gân, bệnh già, đánh trống ngực, khó thở, để làm cho chỉ được vững, cho ăn được yên lặng và được tinh trưởng.

Quan Bác-sĩ Leroy nghỉ bắc thuốc Nourinase này dùng mà chữa bệnh không ngủ được, đau gân, đau cốt thì rất là công hiệu. Thực là một thứ thuốc rất tốt, không nguy hiểm gì cả, mà ở xứ nóng dùng thì lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.
2054

興 CHẤN-HƯNG 眞

堂藥製真興振

Kính trình các quí khách biết rằng hiệu-hiệu lại mới có sang một thứ hàng tây rất lạ, xưa nay chưa có bao giờ, là thứ hàng mỗi năm sa-tanh thực mỏ một bán thì ra tây thời thắng về ta, có thể gọi là sa-tanh bao thắng và mặc quanh năm lốc nào cũng được, coi thực nhã và cực kỳ là đẹp.

Qui-khách ở xa muốn xem hàng, xin cứ viết giấy về lấy mẫu, bản-hiệu xin vui lòng mà gửi đi ngay.

Nay kính cáo

成興潘

PHAN-HUNG-THANH

26, *Rue des Cantonnais*
HANOI (Tonkin)
2065

HÀNG KIỂU LẠ MỚI SANG!!!!

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để rửa thuốc-lá, thuốc-điếu và xi-gà. Lại có bán đủ các thứ như sau này : nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thân-khoán
48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi
Độc-quyền bài-lý Bắc-kỳ.

Bán cắt và bán lẻ, giá tinh phải chăng. 8

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 45, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi.

Kiểu đẹp ! giá rẻ !
Có catalogue riêng, qui-khách muốn xem xin viết thư đến hỏi sẽ gửi biếu.

2064

AU BONHEUR DES TONKINOIS
GRANDE FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

HAI-CHINH

76, RUE DU PONT-EN-BOIS, 76
TONKIN – HANOI

Thưa các ngài, chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực đẹp mà không bao giờ dân được.
2030 *Nay kính.*

泰 LỢI-THÁI 利

BÁN BỐ VÀNG BẠC

104 Rue des changeurs Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được nói giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vàng đủ cân đủ tuổi, đủ các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.
2040

AI MUỐN MAY MẶC, TƠ, LỤA HÀNG TỐT, HÀNG ĐẸP

THÌ NÊN ĐẾN HIỆU

PHAN-THÁI-THÀNH

Số 4, Phố hàng Ngang, Hanoi

Có đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Ta, hàng Saigon, vân vân.

RƯỢU

QUINQUINA CUSSAC

Rất bổ

dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI

NHÀ

GUIONEAUD FRÈRES

ở Hanoi-Haiphong,
và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.
2051

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cùng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2049

Société des Phosphates du Tonkin

Bureaux et Usine à Haly-Haiphong

⊛ NÊN CẨN THẬN. — Chúng tôi kính trình các qui khách biết rằng chúng tôi mới bắt đầu xay máy nghiền nhỏ quặng mua trở đem về nhỏ đất cát để làm phốt-phát (phosphate) giá để bán và bán giá rẻ hơn giá Phốt-phát thật.

Bột phốt-phát thì bao giờ cũng nhẹ hơn các thứ bột thóc, không có thứ bột nào nhẹ bằng.

Vậy các qui khách khi mua phốt-phát, đừng nên tham rẻ mà mua phải phốt-phát giả, và nếu cần thật để bao phốt-phát ra xem, nếu thấy bột không được nhẹ thì đừng nên mua.

Nếu mua Phốt-phát mà nghi hoặc là giả thì nên gửi mẫu đến cho chúng tôi thử xem.

Song nếu ai bắt được người bán phốt-phát giả mà mách bảo cho chúng tôi biết, chúng tôi sẽ thưởng 20$00.

GIÁ PHỐT PHÁT. — Phốt phát bán tại nhà máy ở Haiphong giá như sau này :

225 00 một tấn (1a tonne de 1000 kilos) hiệu « PH. 19/21 ».
32,00 — — hiệu « PH. S ».
30.00 — — hiệu « PH. K ».

Phốt phát hiệu « PH: 19/21 » để bón ruộng đất chua, đất mặn.

Phốt phát hiệu « PH. S » để bón ruộng đất ngoài. Bột phốt phát hiệu này thì nhỏ hơn bột phốt-phát hiệu « PH. 19 21 ».

Phốt phát hiệu « PH. K » để bón ruộng đất nguội. Bón ruộng đất chua, đất mặn thì lại càng tốt lắm.

Phốt phát hiệu « PH. K » này là một thứ phốt phát chúng tôi mới chế ra có chậm lắm mấy thứ bột Potasse (Bột-tạt) ở bên Tây đem sang.

Dùng thứ phốt-phát hiệu « PH. K » này mà bón cho thứ rau (Légumes) nhất là Bắp cải thì thật là tốt lắm.

CÁCH DÙNG. — Mới mặt mẫu với bón bao là 200 cân tây với trước năm mười ngày rồi cày cũng được, hay cày trước năm mười ngày rồi với phốt-phát cũng được.

MUA LẠI BAO KHÔNG. Bao gai không (sac en jute vide) hãy còn lành lặn mà đem lại giá tại nhà máy ở Haiphong thì giá mỗi một cái là một bào chỉ (0$10) Nếu bao rách và hơi thủng thì chúng tôi không nhận nữa.

⊛ Các qui khách cần hỏi hay điều gì nữa thì xin cứ lại nhà giấy chúng tôi ở tại nhà máy ở Hạ-Lý Haiphong, chúng tôi xin tiếp, hay gửi giấy đến cho chúng tôi xin sẽ giải lời ngay.
2036

No 174

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Phương-thị nói :

— Con nấp tại phía sau bình-phong mà nom trộm thì quả-nhiên có nương nhà ta đó.

Mạnh-gia-linh lại thuật chuyện gặp con *Vinh-lan* cho *Hàn* phu-nhân nghe, và nói :

— Con đã bảo *Triệu-thọ* đến sáng mai thử sang tướng-phủ để dò-la xem sao.

Hàn phu-nhân nói :

— Sao các con không gọi ta tỉnh dậy, để ta thử nhìn xem có phải không ?

Phương-thị nói :

— Bẩm giờ phu-nhân đang mê-man quá lắm, dẫu gọi cũng không tỉnh dậy được.

Hàn phu-nhân liền thở dài mà than rằng :

— Tiếc thay bẩy giờ ta đang mê-man, nếu ta tỉnh dậy thì chắc ta nhận ra được. Nhưng không biết nó học-tập nghề thuốc từ bao giờ mà lại tiếc-nghệ hơn các quan Thái-y như thế !

Mạnh sĩ-nguyên nói :

— Nếu phải là con gái ta thì khi nào lại dám nói rõn với ta.

Nói xong, liền thuật những câu nói của *Lệ-minh-đường* cho nghe, và bảo rằng :

— Vả, hẳn kết duyên cùng *Lương* tiểu-thư, nếu con gái ta thì khi nào hai vợ chồng hẳn lại tương-đắc với nhau lắm, việc này thật đã đáng nghi ! nay hẳn đang làm thừa-tướng, đứng đầu hàng trăm quan, nếu ta nhận cần không phải mà hẳn nỗi giận, đem tâu với thánh-thượng thì cái tội « Khinh-vũ đại-thần » ấy biết làm thế nào ?

Mạnh-gia-linh nói :

— Con đã nghĩ ra một kế rất diệu, chưa biết có thể thi hành được hay không ?

Mạnh sĩ-nguyên nói :

— Con nghĩ được kế gì ? cứ nói cho cha nghe.

Mạnh gia-linh nói:

— Ngày mai thân-mẫu nống đến đón thuốc thứ hai, chắc là thân-thể đã được cường-kiện. Qua ngày thứ ba, con lại đi mời hẳn đến, đợi khi hẳn vào bắt mạch, thân-mẫu giả-cách bệnh nặng mê-hoảng mà nắm lấy hẳn rồi kêu là nhận là con gái. Như thế thì dẫu không khéo đến đâu, cũng phải lộ xuất bản-tướng. Nếu có xảy ra sự gì, thân-mẫu cứ quẩn cái mền mà lăn xuống đất, giả-cách chết ngất đi. Bẩy giờ con chạy lại ôm lấy thân-mẫu mà khóc, thân-phụ cũng phục xuống khóc, lại cố ý che khuất mặt thân-mẫu đi, tất nhiên hẳn động lòng thương mà phải nhận. Vạn-nhất không phải con gái mà có ở một tâu với thánh-thượng nữa thì thân-mẫu là đàn bà, lại đang trong khi ốm đau mê-hoảng, thánh-thượng cũng chẳng bắt tội nào.

Mạnh-sĩ-nguyên mừng lắm, nói :

— Con nghĩ được kế ấy rất diệu ! Dẫu không phải đàn-bà nữa mà trong khi có bệnh mê-hoảng nói nhầm thì hẳn cũng không thể nào ở mặt ngay được. Phu-nhân cứ nên theo kế ấy mà thi-hành, quyết hẳn phải đò-xét ra được.

Hàn phu-nhân mừng lắm, bèn tỉnh đi giấm đi nhiều. Sáng hôm sau, *Triệu-thọ* muốn đò tìm em gái là con *Vinh-lan*, mới sang tướng-phủ, cứ chào thủ-môn-quan mà nói rằng :

— Chúng tôi là bà-con thân với cậu *Vinh phát*, nhờ bác bảo giúp với cậu *Vinh-phát* ra đây cho tôi nói chuyện.

Thủ-môn-quan nói :

— *Vinh-phát* phụng mệnh tướng-công tới sai đi *Giang-nam* có việc quan rồi.

Triệu-thọ nói :

— Sáng hôm qua còn có người gặp, sao lại bảo là đi *Giang-nam* ?

Thủ-môn-quan nói :

— Buổi trưa hôm qua mới đi.

Triệu-thọ ngẫm-nghĩ bồi lâu rồi hỏi rằng :

— Bộ bao giờ về ?

Thủ-môn-quan nói

— Đi có việc quan thì nào biết bao giờ về !

Triệu-thọ bất-đắc-dĩ lại cáo-từ lui về

HỒI THỨ LVIII

Triệu thọ trở về, đem những lời nói của thủ-môn-quan nhà bọ *Lệ* thuật lại cho cha con *Mạnh-sĩ-nguyên* nghe. *Mạnh-sĩ-nguyên* nói :

— Tất là con gái ta đoán có *Triệu-thọ* đến tìm, cho nên đã dặn sẵn thủ-môn-quan, nói dối rằng *Vinh-phát* đi có việc quan vắng.

Mạnh-gia-linh nói :

— Ngày mai ta mới quan thừa-tướng họ *Lệ* đến đây, tự-khắc biết được đoan-đích.

Cha con *Mạnh-sĩ-nguyên* lại đem lời *Triệu-thọ* vào nói với *Hàn* phu-nhân, chỉ đợi sang ngày hôm sau thì mời *Lệ-minh-đường* đến để thử. Ngày hôm ấy uống đơn thuốc thứ hai, bệnh lại giảm đi được mấy phần nữa.

Lại nói chuyện *Lệ-minh-đường* buổi chiều hôm ấy sai người nhà đọn các thứ đồ dùng vào ở trong các *Lệ-phủ* [illegible] sẽ bảo hàng *Tô-hoa* [illegible] em tránh vào ở trong các, ngày mai thân-phụ em sai người đến mời thì cứ nói là em còn bận việc quan, phải chờ ngã trong các, mấy hôm nữa mới về, để khiến cho thân-phụ em phải mời thầy thuốc khác, chớ nên chậm trễ.

Nói xong, lên kiệu đi vào trong các. Đến sáng hôm sau, *Hàn* phu-nhân bệnh tình đã bớt nhiều lắm, bảo *Mạnh-sĩ-nguyên* rằng :

— Hôm nay tinh-thần tôi đã tỉnh tạo hơn trước, mai mai sai người đi mời quan thừa-tướng họ *Lệ* đến cho tôi xem.

Mạnh-sĩ-nguyên nói :

— Tôi lại hề chẳng muốn nhận con gái hay sao, hà-lất phu-nhân phải giục.

Nói xong, tức khắc sai người sang tướng-phủ mời quan thừa-tướng họ *Lệ*. Người nhà vâng mệnh đi ngay, trở về bảo rằng :

— Quan thừa-tướng họ *Lệ* bận việc quan, vào ngã trong các từ chiều hôm qua, người có dặn rằng độ mấy hôm nữa mới về xin lão-gia cho mời thầy thuốc khác, chớ có chậm-trễ.

Mạnh-sĩ-nguyên vào thuật chuyện cho cả nhà nghe và nói :

— Quả nhiên là nó sợ ta nhận, cho nên phải tìm cách để lẩng tránh.

Hàn phu-nhân nói :

— Nếu vậy thì quả là con gái ta rồi, cho nên mới không dám đến.

Mạnh-gia-linh nói :

— Nay thuốc đã có công hiệu, không nên đổi thầy thuốc khác. Vả uống thuốc luôn trong hai ngày thì công quá không nên. Ăn là bẩy ngày một hôm rồi ngày mai sang mời, cũng chưa lấy gì làm chậm.

Ai nấy nghe nói, đều lấy làm phải. Hôm ấy, *Hàn* phu-nhân tinh-thần lại tỉnh-tao hơn trước. Sáng hôm sau, *Mạnh-sĩ-nguyên* nói :

— Vô-luận rằng phải con gái hay là không phải con gái, hôm nay thế nào cũng phải mau-mau mời đến để cho thuốc.

Nói xong, liền sai một tên người nhà cầm cái danh-thiếp sang cũng chực tại ngoài cửa phủ, hễ thấy *Lệ-minh-đường* ở trong các về thì đưa danh-thiếp mà mời ngay. Người nhà vâng mệnh sang tướng-phủ hỏi thủ-môn-quan, thủ-môn-quan nói :

— Tướng-công tối hôm ở trong các chưa về.

(Còn nữa).

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN